

Vesti s Primorskega

Moje moral pridelati, kar mu bo ukazali

Minister za poljedelstvo Rossetti je imel v rimskem radiu večer govor za italijanske poljedelce, v katerem je obravnaval le-vo, ki je velika in uspešna števila. Rossetti je dejal, da je pridelava le-vo velika in uspešna števila. Rossetti je dejal, da je pridelava le-vo velika in uspešna števila.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze. Tudi tu-ji bodo morali Italijanski po-roditi posejati v bitko, v "koru-žni bitki" in sivišati produkcijo. Italijanci primanjkuje sedaj 4 milijone kvintalov koruze.

let 1919-1922, je ta umor delav-stvo v Miljah silno razburilo.

Obsojeni v konfinacijo
Reka, avg. 1937. — Pretekli mesec so bili na Reki aretirani Jakob Rebec in še dva druga. Vsi trije so bili obdolženi, da so ime- li namen prekorati mejo brez potnega lista. Pred kratkim so bili obsojeni, in sicer Rebec na dve leti konfinacije, drugi obso- jenec na tri leta, tretji pa na pet let. Takoj po obsodbi so bili vsi trije prepeljeni nekam v južno Italijo.

Veliko vojaške pokopališče v Sredpolju (Redipuglia) so zapri- li, ker bodo preneali vojaške gro-bove na novo pokopališče.

21-letni Mervil Adolf iz Sem-pana, mesto da bi šel na nabor, je šel rajši na delo v Jugoslavijo in naborna komisija ga je izro-čila sodišču. Ko ni imel več de- da, se je Mervil zopet vrnil v I- talijo in se prostovoljno javil ka- rabinjerem v domači vasi, kate- rim je izjavil, da je bil prisiljen iti v Jugoslavijo, da dobi delo in da se preživi. Sedaj mora odslu- žiti rok. Postavljen je bil pred vojaško sodišče, ki ga je obsodi- lo pogojno na 3 mesece ječe, kar se mu ne vpiše v kazenski list.

Tatovi so obiskali "Hotel Mon-tenero" v Kobarižu, last Ide De- vetak, in odnesli 120 šilingov, 250 lir ter čeki potni list nekega go- sta, ki se je nastanil v hotelu.

Goriški prefekt Orsini je obis- kal Brda in se zanimal za pri- delke in stanje prebivalstva.

Na Sv. Gori pri Gorici name- ravajo postaviti spomenik pad- lim vojakom. Spomenik bo v o- bliski stolpa s križem in bo visok 25 m.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)
prišel se gostilničar, ki je dejal, da smo prav storili in prinesel nam je še pižame, tako da smo se imenito zabavali do ranega ju- tra. Slišal sem fante, ki so si "obljubili", da se bodo še "vi- deli" ... Vsekakor je stara fan- tovska navada ostala "dobro o- hranjena", da se fantje pretepa- vajo za prazen nič.

Na 30. junija sem imel obiske, ko je skupina ljubljancev v mo- jom bratom prišla gledat žu- panovo jamo. V gostilni pri žu- panu smo se dobro imeli, oče Hribar pa nam je prinesel ku- hanih rakov. Vse bi bilo okej, le da ne bi začelo vino uhajati v glave ... Dan prej se je v Grosupljem vrzel pod vlak neki mla- denič iz Zapoteka pri Turjaku, ker mu je oče branil, da bi po- ročil svojo izvoljenko, njeni star- ši pa so bili proti fantu. Pri sebi je imel poslovnico pismo, v kate- rem je naročil, naj s njegovim denarjem — 10 tisoč dinarjev — plačajo pogrebne stroške, preo- stanek pa naj dajo njegovi izvo- ljenci, toda starši ne smejo za njegov pogreb.

Prejel sem pismo vabilo, naj se udeležim gasilске veseli- ce v nedeljo, dne 11. julija, na Velikem Mlačevem. Z gospodar- jem in njegovo ženo smo se od- peljali na veselico kar na kole- sih, onadva oba na enem. Vese- lica se je vršila na dvorišču gra- du Boštanj. Ogledal sem si grad, kar me je najbolj zanimalo. Ve- liko poslopje pa majhna družina, medtem ko je tam mnogo velikih družin pa majhne hišice. In te številne družine delajo za ono majhno družino ... Sečal sem več bivših "Amerikancev", ki so

mi tožili, da so slabe razmere. Na veselici je igrala šentjurška godba pod vodstvom splošno zna- nega učitelja Franca Severja, ki ima vedno mnogo vabil, da igra na veselicah.

Ko sem se vrnil domov, sem se malo odpočil, naslednji dan pa sem šel z očetom Hribarjem rake lovit. Sli sva zvečer in šele na- slednji dan sva se vrnila. Zve- čer sva šla mreže pobrat. Bilo je dosti rakov, toda Hribar je vse male rake spustil v vodo. Domov sva jih nesla okrog 30, ki so bili dovolj veliki. Med po- tjo je začelo deževati, zato sva se ustavila pri bližnjem sosedu, po domače pri Piharju. Tam so nama postregli z jajci, nakar sva šla počivati v mrvo. Zjutraj so nam postregli z zajtrkom in potem sva je mahnila z raki vred proti domu. Hribar zna imenit- no pripraviti rake z raznimi o- makami in z vinčkom. Ko sem šel drugič v Struge v Replevem, sem se poslovil od znancev, kajti čas odhoda v Ameriko se je na- glo bližal. Takrat sem komaj u- bežal toči, ki je napravila kme- tom veliko škodo in ekletila ter uničila vse poljske pridelke.

Dva dni pozneje sem se odpra- vil v Novo mesto in Trško goro. Tudi tam je toča pobila pridel- ke. Kmetje so se tako veselili svojega pridelka, za katerega so delali mesece, pa jim je toča v par minutah vse uničila. Nekatere ri so se točlžili, da jim bo drža- va pomagala, drugi pa so v to po- moč podvomili, kvečjemu če jim ne bo treba plačati davkov. Ali kako se bodo preživeli, to je vprašanje. Vzlic temu so ljudje vselej obrazov, in če imajo kak- šen krajcar, si radi privoščijo

Anton Valentinčič, 263.

V gorah
Štiri ure sta lezla zakonca Gradnikova na goro in vse pot je gospod Gradnik razkladal le- pote narave. Ko sta prišla na vrh, je začel iznova:

"Le pogled, Milka, to lepo po- krajino, to blesteče jezero, ča- robno dolino, to malo čisto vasi- co! Kako lepo se vije tamle sre- brni potoček med gozdovi in tra- vinki!"

Gospa Gradnikova ga je preki- nila:

"Zdaj bi rada vedela, čemu sva lezla štiri ure do vrha, da bi vi- dela, kako lepo je spodaj!"

Dober razlog
"Kako morete tega gospoda dolžiti, da je tat? Saj je vide- ti čisto dostojen!"

"No kajpak, ko ima moj po- vršnik na sebi!"

Človek-gospodar in suženj zemlje

Kdo izmed nas, ki živimo v hladnejših pokrajinah, vsaj več- si ne zahrepi po solčnem ju- gu? Po tropakem paradizu, kjer izaljuje moč solčnih žarkov večno poletje in neprestano ze- lenje in kjer človeka ne mučijo skrbi za vsakdanje življenje, ker mu tam razkošna narava prosto- voljno nudi svoje darove?

Toda lepa pravljica o trop- akem paradizu je le redko kje uresničena. Na nekaterih otokih Južnega morja, n. pr. na otoku Samoa, domačini res ne poznajo boja za obstanek. Moški morajo sicer loviti ribe, sekati drevesa za svoje kolibe, šenke pa pletu dragocene prostirane, toda vse to delo opravljajo brez naglice. Delajo bolj iz veselja in za krat- tek čas. Če hoče belec napraviti plantazo, mora pripeljati s seboj kitajske kullje. Samoanec ne o- pravi zanj nobenega dela, kajti narava skrbi v preobilni meri za rastlinsko in živalsko hrano. To udobno življenje pa se more raz- vijati le pod učinki zdravega morskega podnebja in le na o- brežju, kjer se krči pragost, ki "pokriva" notranjost otoka.

Čuden pojav je namreč, da nu- di najrazkošnejša vegetacija — zimzeleni pragost tropске cone z svojo obilico najrazličnej- ših drevesnih vrst zelo malo živ- ljenjskih možnosti primitivnemu človeku. V pragostovih Sumatre domuje pleme Kubu v življenj- skih razmerah, ki presegajo po- jem revščine. Družine se plazijo po brespotnih goščavah in si iš- čejo živila. Kar je na sadežih, gomoljih in koreninah le kolika- kaj užitnega, použijejo na me- stu ali pa spravijo v svoje lene- te torbe za prihodnje ure. Ne za- naseljenj dan. To pleme ne izbi- ra nikakih zalog; ker nima doma. Ko se znoči, si sgradi iz vej siro- mašno streho in ležajo s počitku. Drugo jutro gredo naprej brez cilja ter so veseli, če najdejo za spremembo kako kučarico, šabo ali goslenico. Kubu ne poznajo lova in ribarenja, ker nimajo ne orodja in ne orožja. Kadar kdo umre, ga puste tam nepokopa- nega, ostali pa se plazijo naprej. Tako je živel pračlovek.

Drugače žive črnci v zapadni Afriki. Imajo stalne domove in obdelujejo polje. Kjer se pra- gosč razredči, tja "postavljajo" svoje vasi in farme. Ne poznajo še pluga in delavnih olajšav s pomočjo velikih domačih živali. Ženske in sušnji morajo opraviti poljska dela s sekuro in rovnico. Vendar je njih jedilni list pre- caj bogat: za zajtrk nekaj pra- ženih banan, omočenih v olju. Za kosilo spet banane, kokošja juha s toleno kašo iz gomoljev, podobnih krompirju. Črnci v bistvu niso leni. Radodarna na- ravna jim dovoljuje tri ali štiri ure dela na dan, zato imajo sme- rom dovolj časa za lov ali kra- mljanje v moški hlači.

V tropiki coni so povsod tam, kjer ni dežja, namesto pragost- no travne stepe, na katerih je poljedelstvo izključeno. Tu mo- ra človek razviti druge gospo- darstvo oblike, s katero more kljubovati neprimernosti suhega podnebja: postati mora živinore- je, potujoči pastir, ki se mora seliti s svojimi čredami. Življe- nje nomadskih ljudstev ne za- hleva his ali domov. Njih pre- bivališče so navadne, preproste kočice. Trnov grm mora ponoči varovati ljudi in živino pred ro- parskimi zvermi. Glavna hrana je meso, ker žita ne morejo pri- delati. Nomadstvo se je ohranilo tudi v naši zmernejši coni. N. pr. med Kirgizi v severnozapa- dni Sibiriji. Tudi tu je pomanjka- nje leša občutljivo. Namesto tri- ne hiše ali kočice imajo prenosli- ve šotore, za kurivo pa jim slu- ži posušen gnoj.

Izoblikovanje prave kulture z mesti, vedami, pisavo in višjim varstvom je menda najstarejše v Egiptu in Mezopotamiji. Zna- čilno je, da se človek kulturno ni povzdignil v pokrajinah s boga- to vegetacijo, kjer mu ni bilo treba skrbeti za vsakdanje jelo, ampak v krajih, ki so ga silili k ostremu boju za obstanek. Zdi se, da so h kulturnemu razvoju pripomogli večinoma potrebna dela, ki so uravnala vodno stanje velikih rek (Nila, Evfrata, Tigri-

Joe Louis, boksaarski prvak, ki je premagal Angleža Toma Farra.

Amerika bo ščitila svoje državljane

Hullova izjava v kon- fliktu z Rooseveltovo

Washington, D. C., 11. sept. — "Kakor dolgo bodo ameriški dr- žavljeni na Kitajskem v nevar- nosti, jih bo naša oborožena sila ščitila," je izjavil državni tajnik Cordell Hull. Ta je odgovor na obupne apele ameriških dr- žavljanov v Sanghaju in drugih ki- tajskih mestih, naj jih vlada pro- tektira.

Hull pravi, da mora biti vsem jasno, da mora Amerika protek- tirati svoje državljane, katerih življenja in lastnina so v nevar- nosti. Ta zaščita mora trajati toliko časa, dokler ne mine ne- varnost. Hull je dalje rekel, da so vse vladne avtoritete takega mnenja in vse odobravajo to stališče.

Hullova izjava je v konfliktu s Rooseveltovim svarilom, ki ga je naslovil ameriškim državlja- nom na Kitajskem. Roosevelt je dejal, da oni, ki se nočejo umak- niti iz Kitajske, morajo biti sa- mi odgovorni za posledice. To svarilo so potem ponovili ameri- ški konzuli na Kitajskem.

Rooseveltovo svarilo je po- vzročilo viharne proteste med prebivalci v ameriški koloniji v Sanghaju. Uradniki Ameriške trgovske zbornice v Sanghaju so zakričali, da vlada neče ščititi življenj in lastnine ameriških državljanov na Kitajskem.

Brivci v New Yorku se ločili od ADF

New York. — Brivniška unija Ameriške delavske federacije je v tem mestu zgrubila 3500 čla- nov, ki so stopili iz federacije in se pridružili CIO. Dobili so čar- ter mednarodne unije CIO za brivke in lepotečarske obrt. V tem mestu nameravajo pričeti z veliko kampanjo za organizira- nje 45.000 brivcev in lepotečark. Za organiziranje teh delavcev jim je ADF pred izstopom po- nudila \$1200 subvencije na me- sec, kar pa so odklonili in se ra- je pridružili CIO. V neuni- skih brivnicah in lepotečarnah so plače približno polovico nižje kakor v unijskih in tudi delov- nik je veliko daljši.

Pomožni delavski tajnik šel v privatno službo

Washington. — Edward Mc- Grady, pomožni zvezni delavski tajnik in bivši legislativni agent ADF v Washingtonu, je pustil vladno službo in šel k Radio Corporation of America, pri kate- ri je dobil službo delavskega di- rektorja. McGrady je bil kot po- možni delavski tajnik največ za- poslen s izraževanjem najbolj resnih stavk in industrijskih sporov. Radio Corporation ga je nastavila, ker so se pričeli orga- nizirati delavci in umetniki.

Ugovor
"Ne govori zmeraj: 'Tega ne maram'! Otroci morajo jesti vse."

"Vidiš, včeraj, ko sem jedel nezrela jabolka, si me pa na- mlatil."

Pedant tudi v restavraciji
"Kaj izvolite piti?" vpraša na- takar novega gosta

"Kakor vidite, ne pijem nič-esar," odgovori profesor, "ampak dajte mi isto vprašanje v pri- hodnjem času!"

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s oplogom—Poslovenil Vladimir Levstik

"Kak nezmišl! In to naj bo kakor nalašč vse hkratu: ti božjasten, ona dva pa v nezvesti!" je vzkliknil Ivan Fjodorovič. "Menda ne misliš sam tako napeljati, da bi se vse strnilo?" je zdajci planilo iz njega in preteče je nagrbnjen obvl.

"Kako naj bi tako napeljal... in čemu, ko je vse to samo na Dmitriju Fjodoroviču in na tem, kaj on misli... Če jih bo volja, da kaj napravijo, bodo napravili, in če jih ne bo volja, tedaj jih menda ne bom nalašč vodil semkaj, da jih porinim v očetovo stanovanje."

"A zakaj naj bi hodil k očetu in celo skrivaj, če Agrafove Aleksandrovne vobče ne bo, kakor sam praviš?" je nadaljeval Ivan Fjodorovič, bled od srda. "Saj sam praviš, da je ne bo, in si bil tudi, kar tu živim, ves čas uverjen, da stari samo fantazira in da to bitje ne bo prišlo k njemu. Zakaj naj Dmitrij vdere k staremu, če nje ne bo? Govori! Vedeti hočem, kaj misliš o tem."

"Sami izvolite vedeti, zakaj bodo prišli, kaj bi tu moje misli? Prišli bodo edino zaradi svoje hudobije ali iz nezaupljivosti, na primer, če jaz zbolim; sum jih bo pograbil in iz nestrpnosti je pojdejo iskati po sobah, kakor včeraj, češ, ali se ni skrivaj kako vtihotapila, ne da bi jo bili oni videli. Dobro jim je tudi znano, da imajo Fjodor Pavlovič pripravljen velik, trikrat zapечат in s trakom povezan kuvert z njihovim lastnorodnim napisom: 'Grušenjki, mojemu angelu, če bo hotela priti' — in potlej, čez tri dni, so še pripisali: 'in piščančku'. To, vidite, je sumljivo."

"Neumnost!" je skoro besno vzkliknil Ivan Fjodorovič. "Dmitrij ne bo prišel zato, da bi ugrabil denar in pri tem še ubil očeta. Včeraj, zaradi Grušenjke, bi ga bil kot pobešenel in hudoben bedak nemara ubil, toda ropat ne pojde!"

"Za denar so oni zdaj v veliki, najskrajnji potrebi, Ivan Fjodorovič. Vi niti ne veste, kolikaj ga potrebujejo," je z nenavadno mirnostjo in izredno razločnostjo pojasnil Smerdjakov. "Mimo tega amatirja prav teh tri tisoč rubljev nekako za svoj denar in so mi sami tako pojasnili: 'Meni, so dejali, 'ostane oče ravno še tri tisoč dolžan'. In povrh tega premislite, Ivan Fjodorovič, tudi nekaj, kar je čista resnica; saj je vendar skoro čisto gotovo, to je treba reči, da jih bodo Agrafove Aleksandrovna, če le kolikaj zaželejo, neizogibno pripravili do tega, da se oženijo z njimi, namreč našega gospoda Fjodora Pavloviča, če bodo le hoteli — nu, in kdo pravi, da ne bodo? Saj to, da ne bo prišla, govorim samo tako, ona pa bo nemara hotela še več od tega, to je, hotela bo postati prava gospa. Sam vem, da jim je njihov trgovec Samonov samim z največjo odkritostjo razlagal, da bo ta stvar jako pametna, in so se pri tem smejali. In Agrafova Aleksandrovna nikakor niso neumni. Zanje ni zasluga v tem, da bi se možili s siromakom, kakršen je Dmitrij Fjodorovič. In če zdaj to uvažujemo, Ivan Fjodorovič — sami presodite, da potlej ne ostane ne Dmitriju Fjodoroviču ne vam in vašemu bratcu Alekseju Fjodoroviču po očetovi smrti čisto nič, niti rublja ne, zakaj prav zato jih bodo Agrafova Aleksandrovna vendar vzeli, da se vae prepriše nanje in da spravijo vae kapitale, kolikor jih le ima, v svoje roke. In če umre vaš oče zdaj, dokler vsega tega še ni, tedaj dobi sleherni izmed vas zanesljivo takoj po štirideset tisoč, celo Dmitrij Fjodorovič, ki ga oni tolikanj sovražijo, saj niso napravili nikake oporoke... Vae to je Dmitriju Fjodoroviču prav dobro znano..."

Obraz Ivana Fjodoroviča se je kar nekam spaci in vzdrgel. Nenadna rdečica ga je obšla.

"Tak zakaj mi po vsem tem prigovarjaš, naj se peljem v Černašnje?" je zdajci segel Smerdjakov v besedo. "Kaj si hotel s tem reči? Jaz naj se odpeljem, a doma se bo zgodilo tole!" Ivan Fjodorovič je težko dihal.

"Povsem pravilno," je tiho in premišljeno odvrnil Smerdjakov, napeto opazujoč Ivana Fjodoroviča.

"Kako povsem pravilno?" je vprašal Ivan Fjodorovič, z naporom se premagujoč in preteče bliskaje z očmi.

"K. Klausen: LONA"

Divje zveri so rjevale v kletkah in čakale na krmljenje. Pred cirkusom so ljudje prodajali zija in poslušali rjovenje zveri.

"Lona!"

Zvižg... Krasna levinja je udarila z repom po tleh. Oči so ji zažarele od divje radosti, zakaj prihajal je njen gospod Hipolit.

"Lona, kaj je novega?"

Pogledal jo je po grivi, počel je po prednjih sapah in potem ji je dal hrane. Toda levinja ni hotela žreti, pritisnila je k njemu in tikala mehki koži na mišičasto telo svojega krotitelja, na telo svojega gospoda.

"Na svidenje, Lona!"

Hipolit si je prižgal cigareto in odšel iz kletke.

"Kar sem rekel, sem rekel zato, ker se mi smilite. Jaz bi na vašem mestu takoj obrnil vsemu temu hrbet... rajši, nego da bi sedel tu in gledal tako stvar..." je odvrnil Smerdjakov, z izrazom največje odkritosti zroč Ivanu Fjodoroviču v bliskajoče se oči. Oba sta molčala.

"Velik bebec si videti in, kakopak... strahovit lopov!" je zdajci rekel Ivan Fjodorovič ter vstal s klopi. Nato je hotel takoj stopiti skozi vrata, a v tem se je zdajci ustavil in obrnil k Smerdjakovu. Nekaj sila čudnega se je zgodilo: Ivan Fjodorovič se je kakor v krču mahoma ugriznil v ustnico, stisnil pesti in — še trenutek, pa bi bil gotovo planil na Smerdjakova. Vsekako je ta hipoma opazil njegov namen, zdrznil se in se z vsem telesom vrgel nazaj. Toda trenutek je minil srečno za Smerdjakova in Ivan Fjodorovič se je molče, dasiravno v nekakšni negotovosti obrnil k vratcem.

"Jutri se odpeljem v Moskvo, če hočeš vedeti — jutri na vse zgodaj — to je vse!" je rekel zdajci s srditim, odsekanim in močnim glasom; kasneje se je čutil samemu sebi, kaj mu je bilo takrat, da je rekel Smerdjakovu te besede.

"Tako bo najbolje," je pograbil ta, prav kakor da je čakal tega; "da vas ne bi od tod tudi v Moskvi brzojavno vznemirjali v kakem takem primeru."

Ivan Fjodorovič je spet obstal in se spet mahoma okrenil k Smerdjakovu. A videti je bilo, kakor da se je tudi z lakejem nekaj zgodilo. Vsa njegova zaupljivost in malomarnost sta mahoma izginili; njegovo lice je dobilo izraz silnega, a zdaj že hlapčevski-klečeplaznega pričakovanja in pozornosti, češ: ali ne boš še česa rekel ali dodal? Tako je bilo čitati v njegovem nepremičnem pogledu, ki se je kar vsesaval v Ivana Fjodoroviča.

"Mar me iz Černašnje ne bi tudi klicali... v kakem takem primeru?" je tedajci zavpil Ivan Fjodorovič in kdo ve zakaj nenadoma strašno povzdignil glas.

"Tudi v Černašnji bi vas... nadlegovali..." je v dozdevni zmedbi skoro šepetoma zamrmral Smerdjakov, čeprav je še vedno z nepremično napetostjo strmel Ivanu Fjodoroviču v oči.

"Samo v Moskvo je daleč, v Černašnje pa blizu; menda ti je žal vozine, ka-li, da me siliš v Černašnje, ali pa se ti nemara smilim, da ne bi napravil prevelikega ovinka?"

"Povsem pravilno..." je že s trgajočim se glasom zamrmral Smerdjakov in se ogabno nasmehnil, spet ves krčevito pripravljen, da bi za časa odskočil. Toda Ivan Fjodorovič se je v Smerdjakovo začudenje zdajci zasmejal in brzo stopil skozi vrata, ne da bi se prestal smejati. Kdo bi mu bil pogledal v obraz, gotovo ne bi bil mislil, da se smeje iz veselosti. In tudi on sam ne bi bil mogel za nič na svetu pojasniti, kaj mu je bilo v tistem trenutku. Kakor v nekakšnem krču je gibal z nogami in korakal naprej.

VII

"S pametnim človekom se je tudi zanimivo pomeniti"

Prav tako je tudi govoril. Ko je po svojem prihodu v hišo srečal v dvorani Fjodora Pavloviča, mu je zdajci zaklical, mahaje z rokami: "K tebi grem, na vrh, ne k vam — do svidenja!" — in šel mimo, trudeč se, da niti ne bi pogledal očeta. Zelo mogoče je, da mu je bil stavec v tem trenutku kar preveč zoprn, a to brezobzirno kazanje sovražnosti je bilo celo za Fjodora Pavloviča nepričakovano. Stavec je hotel sinu očividno čim prej nekaj povedati in mu je bil tudi nalašč zato prišel naproti v dvorano; ko pa je šel na ljubeznost, je molče obstal in s posmehljivim obrazom gledal za njim po stopnicah v visoko pritrleže, dokler mu ni izginil izpred oči.

"Kaj mu je?" je hlastno vprašal Smerdjakova, ki je takoj za Ivanom Fjodorovičem stopil v dvorano.

"Jezijo se na nekaj, kdo jih pa razume!" je ta izbegljivo zamrmral.

"Vrag ga vzemi! Pa naj se jez! Daj samovar in spravi se čim prej. Brzo! Ali ni ničesar novega?"

(Dolje prihodnjik.)

Krotitelj z levinjo je bila vsak večer najlepša točka. Elegantni mož je stopil v kletko brez bliča in brez bojzani v očeh, s cigareto v ustih. Krasna levinja Lona je spretno in rada skakala akor obroče, potem pa je legla k nogam svojega krotitelja ter se stisnila k njemu. Občinstvo je vselej hrupno zaploskalo.

"In vi mislite, da bi mogla kdaj pozabiti na vas?"

Hipolit je v odmoru izgovoril te besede:

"Pravim vam, Dolores, da vas res nikoli ne pozabim!"

Pred Hipolitom je stala vitka dama kakor ebenovina črnih las ter ga gledala z očmi, ki so žarele kakor sam pekel. Hipolit ji je poljubil roko, ki mu jo je smehljivo se podala.

"In tole je Lona!"

Prišla sta ravno pred veliko kletko, kjer je v kotu ležala Lo-

Lona je videla vsak večer v drugi loži ob orkestru damo. Kadarkoli je stopil Hipolit v areno, ni pogledal kakor vselej najprej hvaležno in nežno na Lono, ampak na tisto črno damo.

Lona je začela to črno damo sovražiti.

Danes je prišel Hipolit spet ves raztresen k njej. Prav nič se ni zmenil za to, ali je imela kletko skrbno očistočo in ali je imela vse, česar ji je arce poželelo. Samo pogladil jo je in spet odšel.

Lona je pritisnila gobec na mrežo kletke in ravno še z naglim pogledom ujela črno damo, ki je v krasnem kožuahu čakala Hipolita konec hodnika pri zadnji kletki.

"Ali nimam zate večje cene kakor te živali?" je rekla kuja-vo.

Hipolit je pohitel k njej in o- ba sta izginila. Lona je strašno zarjavela, tako da so ljudje na cesti obstajali in z grozo poslušali skrivnost tropске divjosti.

Reflektorji so zažareli, da je bilo svetlo kakor podnevi. Godba je zaigrala koračnico, in že je bila na vrsti prva točka: Hipolit s svojo levinjo Lono.

Lona je skočila v areno, ograjeno s tenko mrežo. Za njo krotitelj. Ni se priklonil kakor po navadi občinstvu, ampak je poslal pozdrav le v drugo ložo ob orkestru. Tudi Lona se je tja ozrla in spet zagledala črno damo.

Za levinjo ni imel Hipolit niti ene ljubezne besede.

Bil je raztresen in pogledi so mu venomer uhajali v ložo k črni dami.

Lona je skakala akor obroče. Legla je k svojememu gospodu, ga objela okrog vratu ter se mu dobrikala. Drugekrat jo je vselej pobožal in počel je po glavi, da je občinstvo kar zavriskalo. Na to ni nikoli pozabil.

In danes? In včeraj? In vse te zadnje dni?

Lona je nervozno otepala z repom po pesku arene. Črna dama mu je vrgla rožo. Hipolit se je pripognil, naglo pobral rožo in jo poljubil. Na Lono je pozabil.

Pronicav akord godbe se je razlegnil. Skok. V pesku arene se valjata žival in človek, človek in žival. Kri curja v pesek in ga svetlordeče barva. Črna dama omedleva, strel slug odmeva v areni.

"Lona!" je izdihnil umirajoči krotitelj.

In od krogel smrtno zadeta, umira levinja v zavesti, da je bilo poslednje ime na ustnicah njenega gospoda vendarle njeno.

A. Dimy:

Če žena nekaj hoče

1.

Kordovay je pozvonil slugi: "Kakšno pismo ste mi položili na mizo?" je zasporno vprašal. "Prišlo je z jutrnjo pošto."

"Na ovitku je povratni naslov, ime neke dame. Neke Olge Kovačeve."

"Ne poznam je."

"Torej vrnem pismo pošiljateljju, ne da bi ga odprl. Nimam rad, če me nadlegujejo neznane dame."

Sluga je segel po pismo.

Toda Kordovay se je nenadno premislil:

"Sicer pa počakajte, bom prebral."

2.

"Cenjeni gospod! Ne morem najti besed, da bi dovolj izrazila svoje ogorčenje zaradi Vašega nedostojnega vedenja. Vi se menda smatrate za gentlemana. No, jaz sem pa dama, z menoj se ne more nihče seznanjati na ulici. -Kako ste se mogli predzriniti in misliti kaj takega o meni? V pismu mi piše, da ste me v avtu zasledovali prav do trga Svobode in da ste se ustavili pred hišo št. 72, kjer stanujem. In gledali ste, pravite, za menoj, ali se ozrem s stopnic. Gospod, nisem se ozrla in sploh se Vaa niti ne spominjam; preziram namreč ljudi, ki nadlegujejo damo."

Smatrala sem za svojo dolžnost, da Vam moram odgovoriti na Vaše pismo, da ne boste imeli morda mojega molka, za soglasje. Upam, da je s tem med nama vse končano.

Olga Kovačeva.

3.

"Velečena gospodična! Smatram za svojo dolžnost, da

Člani Delavske zveze, organizacije brezposelnih, v protestnem pohodu v Washingtonu, D.

Vam sporočim, da nisem istoveten z gospodom, ki Vas je v avtu zasledoval do trga Svobode in ki Vam je napisal tisto pismo. Upam, da spoznate to tudi po pisavi. Nikoli nisem bil prijatelj seznanjanja na ulici; znanstveno delo in gospodarske skrbi me tako zaposlujejo, da ne utegnem misliti na neumnosti. Nekdo je zlorabil moje ime, in jaz ne morem storiti nič drugega, ko pojasniti Vam situacijo.

Vaš vdani neznanec, Dioniz Kordovay, veleposesnik."

Pismo je dal slugi.

"Nesite pismo gospodični Olgi Kovačevi na trg Svobode št. 72. Če le mogoče, ji ga osebno izročite!"

4.

"Velečeni gospod! Ker je prav gotovo nekdo zlorabil Vaše ime, boste pač hoteli pogledati vizitko in pismo; to bi utegnilo pomagati, da se najde pustolovec. Pošiljam Vam vizitko, da boste lahko storili korake pri policiji. Toda prej me morda pokličite po telefonu v pisarni, kjer delam. Št. 2-56-87. Pozdravlja Vas — Olga."

Ta tri pisma je hranila Olga Kordovayeva, rojena Kovačeva dolgo v svoji miznici. Saj je imela za to tudi vzrok, zakaj tem pismom je bila dolžna zahvalo, da je postala Kordovayeva žena.

Lena Elmer:

Zgodba o starem klobuku

Mirko se je z Nado pošteno spril. In vzrok je bil, kakor zmerom pri takih rečeh, od sile smeh.

"Kako dolgo misliš prav za prav še nositi ta stari klobuk?" S temi besedami ga je pozdravila, ko jo je prišel zvečer pred pisarno čakati.

"Kako da ti je moj klobuk zmerom tako na poti!" je rekel Mirko in nežno pogladil okrajke klobuka. V tem gibu je ležala vsa nežnost, ki jo more čutiti možki do dobrega tovariša.

Nada je čutila, kako se med njima odpira prepada.

"Za cigarete imaš seveda zmerom denar — a da bi pazil na svojo zunanost, tega ne! Človeka je skoraj sram hoditi s teboj. In vsa prepotena je že ta klobuka!"

Tedaj se je Mirko spomnil, da je bil njegov klobuk pravi, čistokrtni borsalino. Nosil ga je že, ko je Nado nagovarjal še z "gospodično". Prav zato se mu je zdelo njeno zasmehovanje podlo. "Če si želiš gizdalina — izvoli!"

"Nikar tako neumno ne pretiravaj!"

"Ti pretiravaš — zdaj se že tedne in tedne kar naprej spotikaš nad mojim klobukom!"

"Kaj bi se ne, ko je komaj vreden tega imena!"

"Pusti že te neumne šale!"

Ko sta se že dobro uro prepirala zaradi klobuka, je dosegel prepričanje. "V kavarno pojdem še na črno kavo — ti se mišliš domov peljati, kajne?" je vprašal in jo hladno pogledal.

"Gotovo. Ali si morda kaj drugega pričakoval?" mu je hladno odvrnila. Potem sta se poslovila.

Po tretji cigareti se je Mirko sele nekoliko zbral. "Otročarija, da se mora človek zaradi klobuka prepirati!" je modroval sam pri sebi. Seveda si bo o priključil kupil nov klobuk, toda da bi zdaj odnehal — ne, tega bi ne storil za noben denar. Ne in ne! To pot ga bo morala ona poiskati!

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 10. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člane ali nečlane \$6.00 eno letno naročnino. Ker pa člani že plačajo pri asecmentu \$1.20 tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, red, je list predrag za člane S.N.P.J. List Prosveta je vaša lastnina gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Če listu Prosveta je:

Za Zdrnč države in Kanado \$6.00	Za Cicerio in Chicago je \$9.00
1 tednik in..... 4.80	1 tednik in..... 4.80
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in..... 3.60
3 tednike in..... 2.40	3 tednike in..... 2.40
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in..... 1.20
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in..... 1.20
	Za Evropo je.....\$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali New Order v plam in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J., ali če se preseli proč od družine in bo zahvalil sam svoj tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storite, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsote \$.....

1) Ime.....Čl. društva št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2).....Čl. društva št.....

3).....Čl. društva št.....

4).....Čl. društva št.....

5).....Čl. društva št.....

Mesto.....Država.....

Nov naročnik.....Star naročnik.....

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časne knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerne, unijsko delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE

Telefon Rockwell 4904

CHICAGO, ILL.

Tam se dolo na delo tudi vse vrstne poslane